

በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ንግድ ሚኒስቴር

ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎችና ጥራጥራ ምርቶች የብጣሪ መጠን አወሳሰን መመሪያ ቁጥር

555/2013

ህዳር 2010 ዓ/ም
አዲስ አበባ

**ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎች እና የጥራጥሬ ምርቶች የብጣሪ
መጠን አወሳሰን መመሪያ ቁጥር 555/2013**

በየምርት ዘመኑ በላኪዎች በተገዛው፣ በብጣሪ መልክ በወጣው፣ ወደ ውጪ በተላከው እና በቀረው የቅባት እህሎች እና የጥራጥሬ ምርቶች መጠን መካከል የሚኖረውን ልዩነት ለመከታተልና ለመቆጣጠር የሚያስችል ሥርዓት በመዘርጋት የምርት ቆጠራ ሚዛን ለመስራት፣ የገቢ ግብር ለማስላት እና ጥቅም ሊሰጥ የሚችለውንና የማይችለውን ብጣሪ በመለየት ውሳኔ ለመስጠት እንዲውል በማስፈለጉ፣

አዳዲስ ለውጪ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎች እና የጥራጥሬ ምርቶች በመኖራቸው፣
ይሰራበት የነበረው የብጣሪ መጠን አነስተኛ በመሆኑና ማስተካከል በማስፈለጉ፣

ይህ መመሪያ በሰሊጥና ነጭ ቦለቄ የግብይት ደንብ ቁጥር 178/2002 አንቀጽ 27 እና በጥራጥሬ ምርቶች የግብይት ደንብ ቁጥር 377/2008 አንቀጽ 22 ላይ ለኢ.ፌ.ዴ.ሪ ንግድ ሚኒስቴር በተሰጠው ስልጣን መሰረት ወጥቷል።

አጠቃላይ ድንጋጌ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶች የብጣሪ መጠን አወሳሰን መመሪያ ቁጥር 555/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. የቃላት ትርጓሜ

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጓሜ የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

2.1. “ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎች” ማለት በማበጠሪያ ማሽን ወይም በእጅ ተለቅመው በጥራት ከተዘጋጁ በኋላ ወደ ውጪ የሚላኩትን ሰሊጥ፣ ኑግ፣ የጉሎ ፍሬ፣ ለውዝ፣ የዱባፍሬ፣ ተልባ፣ ጎመንዘር፣ ሱፍ እና ወደፊት ለውጪ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎች ተብለው የሚወሰኑትን ይጨምራል።

2.2. “ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የጥራጥሬ ምርቶች” ማለት በማበጠሪያ ማሽን ወይም በእጅ ተለቅመው በጥራት ከተዘጋጁ በኋላ ወደ ውጪ የሚላኩትን ቀይ ቦሎቄ፣ ነጭ ቦሎቄ፣ ቀይና ነጭ ሻንጉርጉር ቦሎቄ፣ ሌሎች ቦሎቄዎች፣ ፒገን ቢን፣ ፒንቶ ቢን፣ ሽምብራ፣ አኩሪ አተር፣ ግብጦ፣ ማሽ፣ ባቁላ፣ ጓያ፣ ምስር እና

ወደፊት ለውጪ ገበያ የሚቀርቡ የጥራጥሬ ምርቶች ተብለው የሚወሰኑትን ሁሉ ይጨምራል፤

- 2.3. “ብጣሪ” ማለት ለውጪ ገበያ ከሚዘጋጁ የቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶች ውስጥ በምርት ዝግጅት ወቅት የሚወጣ ስብርባሪ ፍሬ፣ ቀለሙን የቀየረ/የገረጣ ፍሬ፣ የተጨማሪ ፍሬ፣ የቀጨጨ ፍሬ፣ የነቀዘ ፍሬ፣ የሻገተ ፍሬ፣ ገለባ ወይም ሌላ ማንኛውም የምርቱ አካል የሆነ መሰል ነገር ማለት ነው፤
- 2.4. “ባዕድ ነገር” ማለት ለውጪ ገበያ ከሚዘጋጁ የቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶች ውስጥ በምርት ዝግጅት ወቅት የሚወጣ ድንጋይ፣ ጠጠር፣ አሸዋ፣ አፈር ወይም ሌላ ማንኛውም የምርቱ አካል ያልሆነ መሰል ነገር ማለት ነው፤
- 2.5. “ላኪ” ማለት እንደ አግባቡ በዚህ መመሪያ ውስጥ የተገለጹትን የቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶች አዘጋጅቶ የሚልክ ሰው ማለት ነው፤
- 2.6. “አዘጋጅ” ማለት እንደ አግባቡ በዚህ መመሪያ ውስጥ የተገለጹ የቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶችን የማዘጋጀት አገልግሎት የሚሰጥ ማለት ነው፤
- 2.7. “አግባብ ያለው አካል” ማለት የንግድ ሚኒስቴር ወይም በክልል መንግስታት/በከተማ አስተዳደሮች ንግድን ለማስተዳደር በህግ ስልጣን የተሰጠው አካል ማለት ነው።
- 2.8. “አግባብ ያለው ሴክተር መ/ቤት” ማለት ለውጪ ገበያ ከሚዘጋጁ የቅባት እህሎች እና የጥራጥሬ ምርቶች የሚወጣውና ለሰው ፍጆታ የሚውለው ብጣሪ ህጋዊ የንግድ ፍቃድ ላላቸው ድርጅቶች ለሰው ቀለብ እንዲውል በደረሰኝ መሸጡን ወይም ለእንስሳት ፍጆታ የሚውለው ብጣሪ ህጋዊ የንግድ ፍቃድ ላላቸው ድርጅቶች ለእንስሳት መኖ እንዲውል በደረሰኝ መሸጡን ወይም መወገድ ያለበት ብጣሪ በአካባቢ ላይ ጉዳት በማያስከትል ሁኔታ በታወቀ ቦታ ላይ በጥንቃቄ መወገዱን የሚከታተል መ/ቤት ማለት ነው።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

- 3.1. ይህ መመሪያ በቅባት እህሎችና ጥራጥሬ ምርቶች ላኪዎች፣ አዘጋጆች እና አቀናባሪዎች እንዲሁም በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ከምርቶቹ ዝግጅት ጋር ግንኙነት ባላቸው አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፤

3.2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከህዳር ወር 2003 ዓ/ም ጀምሮ በላኪዎች መጋዘን ተከማቾች በሚገኘው ለውጪ ገበያ በሚቀርቡ የቅባት እህሎች እና የጥራጥራ ምርቶች ብጣሪ እና ባዕድ ነገር ላይም ተፈጻሚ ይሆናል።

4. ለውጪ ገበያ ከሚቀርቡ የተለያዩ ደረጃ ያላቸው የቅባት እህሎች እና የጥራጥራ ምርቶች በኩንታል የሚወጣ አማካይ የብጣሪ መጠን በመቶኛ

ተ.ቁ	የምርት አይነት	ባዕድ ነገር (ድንጋይ፣ ጠጠር፣ አሽዋ፣ አፈር፣ አቧራ)	የተጎዳ ፍሬ (የተሰባበረ፣ የተጨማሪ፣ ቀለሙን የቀየረ/የገረጣ፣ የሻገተ፣ የነቀዘ፣ የቀጨጨጨ ፍሬ)	ገለባና የአረም ዘር	ጠቅላላ የብጣሪ መጠን
1	የቅባት እህሎች				
1.1	ነጭ የሁመራ ሰሊጥ	3.25	2.25	0.5	6
1.2	ነጭ የወለጋ ሰሊጥ	3.5	2.5	0.5	6.5
1.3	ኑግ	6.5	3	1	10.5
1.4	ተልባ	3.5	2	0.5	6
1.5	ጎ/ዘር	4.5	2	1.5	7
1.6	ለውዝ (የተፈለፈለ)	2.5	3.5	0.5	6.5
1.7	የጎሎ ፍሬ (የተፈለፈለ)	2	1.5	-	3.5
1.8	ሱፍ	1.5	1	0.5	3
1.9	የዱባ ፍሬ	4	7.5	0.5	12
2	የጥራጥራ ምርቶች				
2.1	ነጭ ቦለቄ	5.5	7	1	13.5
2.2	ቀይ ቦለቄ	6.5	6.5	1	14
2.3	ኸንጉርጉር ቦለቄ	5.5	7	1	13.5
2.4	ፒንቶ ፒን	5.5	7	1	13.5
2.5	የእርግብ አተር	6	4.5	0.5	11
2.6	ቡላ ጠፍጣፋ ቦለቄ	5	6	1	12
2.7	ዱቤ ሽምብራ	5.25	4.75	0.75	10.75
2.8	ካቡሊ ሽምብራ	4.25	3.5	0.75	8.5
2.9	አኩሪ አተር	5.75	5	0.75	11.5
2.10	ግብጦ	4.5	5.3	1	9.5
2.11	ባቄላ	5.5	4.75	0.75	11
2.12	ማሾ	4.5	8	0.75	13.25
2.13	ጓያ	6.5	5	0.5	12
2.14	ምስር	5.5	5	0.5	11

5. አንቀጽ 4 ላይ በተቀመጠው የብጣሪ መጠን መሠረት ለውጪ ገበያ ከሚቀርቡት የቅባት እህሎችና የጥራጥራ ምርቶች የሚወጣው ብጣሪ ግልጋሎት ላይ የሚውልበት ወይም የሚወገድበት ሁኔታ

5.1. በምርት ዝግጅት ወቅት የሚወጣውን ድንጋይ፣ ጠጠር፣ አሽዋ፣ አፈር እና አባራ የሕብረተሰቡን ጤና በማይጎዳና የአካባቢ ብክለትን በማያስከትል ሁኔታ በጥንቃቄ በማስወገድ የተወገደበትን ቦታ እና የተወገደውን መጠን ጠቅሶ አግባብ ላለው አካል እና ለሚመለከተው አግባብ ያለው ሴክተር መ/ቤት በወቅቱ ማሳወቅ አለበት።

5.2. በብጣሪ መልክ የሚወጣው የተሰባበረ፣ የተጨማሪ፣ ቀለሙን የቀየረ/የገረጣ፣ የሻገተ፣ የነቀዘ እና የቀጨጨፍ ፍሬ እንዲሁም የምርት ገለባ እና የአረም ዘር ለእንስሳት መኖሩ ወይም ለሰው ግልጋሎት መዋል የሚችል ሆኖ ሲገኝ ህጋዊ ፍቃድ ላላቸው ድርጅቶች በደረሰኝ በመሸጥ አግባብ ያለው አካል ወይም የሚመለከተው አግባብ ያለው ሴክተር መ/ቤት ሲጠይቅ ደረሰኙን ማሳየት አለበት።

5.3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ የተገለፀው ብጣሪ ለሰው ግልጋሎት ወይም ለእንስሳት መኖሩ የማይውል ሆኖ ሲገኝ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ላይ በተደነገገው መሠረት ማስወገድ አለበት።

6. የላኪዎች ወይም የአዘጋጆች ግዴታ

6.1. ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቅባት እህሎችና የጥራጥራ ምርቶችን ብጣሪ ከዋናው ምርት በጥራት በመለየት ለሰው ግልጋሎትና ለእንስሳት መኖሩ የሚውለውን እና ጥቅም የማይሰጠውን ባዕድ ነገር በዓይነት በመለየት ለየራሱ በተዘጋጀ ቦታ ላይ በአግባቡ ለየብቻው የማከማቸት፤

6.2. ይህንን መመሪያ እና በዚህ መመሪያ ላይ የተደነገጉትን ድንጋጌዎች ለማስፈፀም አግባብ ያለው አካል የሚያወጣቸውን አሰራሮች የማክበር፤

6.3. ከዚህ መመሪያ ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ሌሎች ህጎችና አሰራሮች የማክበር፤

6.4. በምርት ቆጠራ ወቅት ወይም በማንኛውም ጊዜ አግባብ ያለው አካል ወይም የሚመለከታቸው አግባብ ያላቸው ሴክተር መ/ቤቶች መረጃ በሚጠይቁ ጊዜ አስፈላጊውን መረጃ በተሟላ ሁኔታ የመስጠት እንዲሁም ለሰው ግልጋሎት እና

ለእንስሳት መኖ የተሸጠ ብጣሪን በተመለከተ ህጋዊ ፍቃድ ላለው ድርጅት የተሸጠበትን ህጋዊ ደረሰኝ የማቅረብ፤

6.5. በምርት ዝግጅት ወቅት የሚወጣው ብጣሪ በለው፤ በእንስሳት እና በአካባቢ ላይ ጉዳት እንዳያስከትል አስፈላጊውን ጥንቃቄ ሁሉ የማድረግ፤

6.6. ማንኛውንም ተገልጋይና የመንግስት አካልን ከሚያሳስቱ ድርጊቶች የመቆጠብ፤

ግዴታ አለባቸው።

7. የመተባበር ግዴታ

7.1. ይህ መመሪያ በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ የሚመለከተው ማንኛውም አካል ለመመሪያው ተፈጻሚነት የመተባበር ግዴታ አለበት።

8. ስለተሻረ ህግ

8.1. የሰሊጥ፣ የነጭ ቦሎቄ እና የቀይ ቦሎቄ የብጣሪ መጠን አወሳሰን መመሪያ ቁጥር 07/2006 በዚህ መመሪያ ተሽሯል።

9. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ

9.1. ይህ መመሪያ ከህዳር 18 ቀን 2010 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

በቀለ ቡላይ (ዶ/ር)

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ የንግድ ሚኒስትር
ህዳር 18 ቀን 2010 ዓ/ም

